

ENİS AMASYALI: TEKNOLOJİ GELİŞTİKÇE ENERJİ ÜRETİMİNDE VERİMLİLİK DE ARTACAK

Yenilenebilir enerjide maliyet düşüşü sürecek

MEHMET KARA

Yenilenebilir kaynaklara dayalı elektrik üretim yatırımlarında Türkiye'nin önde gelen oyuncularından Borusan EnBW, üretim portföyünü büyütme hedefliyor. Şirket, işletmedeki rüzgâr santrallerini il ve güneş santralleri ile hibrit tesise dönüştürecek proje hazırlıkları içinde. Genel Müdür Enis Amasyalı, enerji sektöründeki gelişmeler, Türkiye'ye yansımaları ve Borusan EnBW Enerji'nin faaliyetleri hakkındaki sorularımıza cevapladı.

► Petrol, kömür ve doğalgaz fiyatlarındaki gelişmeleri nasıl değerlendiriyorsunuz?

Son derece dinamik günler yaşıyoruz. Avrupa'da günbegün değişen bir fiyat skalası görüyoruz. 2020 yılında varil 18 dolardan satılan Brent petrol, 80 doları aştı. Doğalgaz fiyatları da çok hızlı yükseldi. Kömür fiyatları da 2020 yılından başına 40 dolarken, 230 dolar seviyesinin üzerinde seyrediyor.

► Neden böyle oldu?

Pandemiden çıkışla birlikte artan talep hikayesinin önemli bir parçası ama tek neden değil. Avrupa geçen yıl uzun bir kış geçirdi. Ardından Avrupa'ya arzu da etkileyecek şekilde Asya'da oldukça sıcak bir yaz geçti. Diğer yandan Avrupa'ya gaz sağlayan Rusya ile ilgili boru hatlarına da baktığımızda Sibirya'daki tesiste çıkan yangının yol açtığı arz sıkıntısı, Kuzey Akım 2 projesiyle ilgili gelişmeler, spekülasyonlar... Sonuçta bütün bunlarla birlikte doğalgazda bir arz sıkıntısı baş gösterdi. Doğalgaz depolarındaki kapasitelerin de yüzde 25'lere kadar düştüğü söyleniyor. Tüm bunların üzerine, Avrupa'daki çoğu coğrafyada rüzgâr dan da beklenen elektrik üretimi sağlanamıyor. Ayrıca belli bölgelerde de kuraklık yaşandı.

► Peki kömürde neler oldu?

Gaz tarafındaki artışa istinaden kömür tarafına bir yöneliş var. Ancak kömür tarafında da Çin'de ciddi talep artışı var. Bir yandan da, karbon fiyatlamasıyla birlikte kömürden elektrik üretimi daha da sıkıntılı günler yaşıyor. Sonuç itibarıyla enerji piyasalarında bugünkü fiyatlar gelindi.

► Avrupa dışında durum nedir?

Çin'de de belli bölgelerde elektrik kesintileri başladı. Merkezi hükümet kömür santrallerine ne pahasına olursa olsun üretim için talimatlar verdi. Bu sıkıntı çeşitli sanayi kollarına da yansımaya başladı. Gelen kısıtlamalar, elektrik kesintileri çerçevesinde, örneğin yenilenebilir enerji ile ilgili bir alanda, polislikon fiyatları son günlerde %9 mertebesinde arttı.

► Bunun yenilenebilir enerjiyle ilgisini biraz açar mısınız?

Silikon fiyatlarındaki gelişmelerin

Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Enis Amasyalı, emtia fiyatlarındaki artışların yenilenebilir enerji maliyetlerini kısa vadede yükseltse de orta ve uzun vadede yenilenebilir enerji kaynaklarındaki fiyatların düşme ve verimlilikte artış trendinin devam edeceğini söyledi.

“Teknoloji YEK santrallerini baz yük tesislerine çevirecek”

Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Enis Amasyalı, teknolojik gelişmeler ve hibrit projeleri sayesinde mevcut yenilenebilir enerji santrallerinin baz yük elektrik üretim tesislerine dönüşeceği yolundaki beklentilerin hatırlatılması üzerine "Hibrit yatırımlarıyla birlikte üretimdeki RES'in baz yüküne dönüşeceği öngörüsü doğru. Tabii zincirin bir eksiği halkasını da ekleyerek bunu söylüyoruz, ki o da depolama. Depolamanın da eklenmesiyle fotoğraf daha netleşmiş olacak" dedi.

“Nükleer, enerji sepetimizde bulunmalı”

Nükleer santrallerin, küresel enerji ajandasında üst sıralara tırmandığına dikkat çeken Borusan EnBW Enerji Genel Müdürü Enis Amasyalı, "Türkiye özelinde nükleer enerji, sepetimizde bulunması gereken bir kaynak" diye konuştu. 2023 yılından itibaren Türkiye'de ilk nükleer santralin, 1200 MW'lık ünitesinin devreye girmesinin planlandığını hatırlatan Amasyalı "İzleyen yıllarda diğer ünitelerin de devreye girmesiyle 4800 MW'lık bir baz yük santralinin üretime alınması söz konusu" dedi. Enis Amasyalı "Nükleer ayrıca, yeşil dönüşüm kapsamında da dikkat çeken bir konu. Üretimde çeşitlilik konusunda da nükleerin önemli bir rol oynayacağını düşünüyorum" ifadesini kullandı.

foto voltaik modüllerde yüzde 2'lik bir fiyat artışına ulaşabileceği görünüyor. Zaten geçtiğimiz dönemlerde de diğer emtia fiyatlarındaki artışla birlikte bu ürünlerde yüzde 25'lik bir artış yaşanmıştı. Ana emtialardaki darboğazların tetiklemesiyle oluşan kısıtlamalar sonucunda diğer sanayi kollarında da dalgalanmalar devam ediyor.

► Güneş ve rüzgâr yatırımlarını sarsabilecek bir durum var mı?

Benim yorumum, kısa vadeli bir etkilenme söz konusu. Gelişmeler, birim maliyetlerde bir miktar yükselmeye işaret ediyor. Bunları kısa vadeli görüyoruz. Orta ve uzun va-

dede yenilenebilir enerji kaynaklarındaki fiyatların düşme trendinin, diğer yandan verimlilikteki artış trendinin devam edeceğini düşünüyoruz. Ancak kısa vadede bu emtialarda yaşanan sıkıntılar sektör olarak yaşıyoruz, bir süre daha da yaşayacağız.

► Türkiye'nin elektrik üretimindeki kaynak dağılımını nasıl değerlendiriyorsunuz?

2020 yıl sonu değerlerine bakarsak, yenilenebilir kaynakların, toplam kurulu güçteki oranı yüzde 50'lerin üzerine çıktı. Üretim tarafında da yenilenebilir kaynakların payı yüzde 40'ların üzerine yük-

seldi. Son dönemde kuraklığa bağlı olarak hidroelektrik üretimindeki düşüş, haliyle doğalgazın payındaki artışa rağmen, yenilenebilir enerjinin payının artacağı orta-uzun vadeli bir perspektif geçerliliğini koruyor.

► Kuraklık yüzünden HES'lerin yaşadığı sıkıntılar da mı geçici sızce?

Hidroelektrik santrallerin geleceği ile ilgili birçok projeksiyon söz konusu. İklim değişikliğinin de etkisi olacağı muhakkak. Özellikle Akdeniz havzasında, güney enlemlerde birtakım öngörüler netleşmeye başladı. Bilim insanları, daha kuzey enlemlerde etkisinin daha düşük olacağını öngörüyor. Bunun muhakkak etkisi olacak. İklim değişikliğinin hidroelektrik santrallere etkisi, rüzgâr kuraklığı ile ilintisi, sektörde tartışılan başka bir konu.

► Yenilenebilirde sağlıklı üretim tahminleri yapmak ne ölçüde mümkün?

Rüzgârın tahmin edilebilirliği oldukça düşük. Güneşi ayrı bir yere koyuyorum. Güneşten üretim nispeten net. Ama rüzgâr dediğimizde son derece oynak bir enerji kaynağından bahsediyoruz. Hidroelektrik özelinde iklim değişikliğinin etkileri muhakkak söz konusu olacaktır.

► Hidrolojik kuraklık geleceği nasıl etkiler?

Hepimiz, tüm piyasa oyuncuları, bir takım öngörülerle önümüzdeki yılın bütçelerini yapıyoruz. Tahminler yapıyoruz ama bugünden çok köşeli bir şey söylemek güç. İklim değişikliği gerçek ama bunun etkileri var. Süreci bir kaç aya indirgeyip tahmin yapamayız.

► Borusan EnBW Enerji'nin Türkiye elektrik piyasasındaki konumu ve rolü nedir?

Şirketimizde Borusan Grubu ile Almanya'nın üçüncü büyük firması EnBW'nin yüzde 50'şer hissesi var. Kurulu güç olarak 720 MW'a ulaştık. Bunun 661 MW'ını rüzgâr santralleri oluşturuyor. Türkiye'nin en büyük rüzgâr enerjisi firmasıyız. Bir RES sahamızın geliştirme çalışmaları devam ediyor.

► Hibrit santral yatırım planlarınız var mı?

Büyük bir hibrit tesis yatırımının eşliğindeyiz. Şu an için öngördüğümüz 94 MW'lık bir yatırım. Çok büyük bir sahamızda, çok büyük bir GES olacak. Bu proje, bir sahanın içinde dağılık şekilde yer alacak. İlave GES'i kuracağımız rüzgâr santrali de 138 MW kurulu gücünde. Bu GES projesi, geliştirme aşamasında. Mevcut portföyümüz ağırlıklı olarak YEKDEM portföyü. Kademe kademe YEKDEM'den çıkacak sahalara da alanda daha aktif hale geleceğiz.